

Ballarà

Montmajor

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sorba
Emplaçament A la dreta de la carretera de Sorba a Cardona

Coordenades:

Latitud: 41.95894758222633
Longitud: 1.6512214085813737
UTM Est (X): 388224
UTM Nord (Y): 4646098

Classificació

Número de fitxa 08132 - 47
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern
Segle XI-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Número inventari IPAC nº3503, any 1982
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 011A00009
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dv., 21/02/2003 - 01:00

Descripció

Casa que correspon a una de les tipologies clàssiques i alhora més antiga: planta rectangular, coberta a doble vessant i amb el carener paral·lel a la façana que és orientada a llevant; de planta baixa, dos pisos i golfes. Aquesta estructura és la que permet més modificacions a la casa i així ho manifesta, ja que el cos més nou s'obre a migdia on, a finals del segle XVIII, s'hi construí un annexe amb un pis de galeries d'arc de mig punt de maó amb una terrassa al nivell superior. El cos bàsic de la masia manté la tradicional sala al centre, mantenint així la planta basilical, molt curta. La casa es troba enlairada dalt d'un turó i adaptada perfectament al terreny de manera que la planta baixa de la cara de ponent correspon al primer pis de llevant. La part més antiga es troba al costat de llevant i està construïda sobre una roca que forma una petita bauma a l'interior de la casa. Aquest cos es troba flanquejat per dos arcs diafragma apuntats que suporten l'estructura del primer pis. Més endavant la casa es va ampliar afegint un cos al costat de migdia i un altre al de ponent, en aquest es va obrir la porta principal adovellada i d'arc de mig punt, que actualment es troba a l'interior de la casa, i es va construir un arc de mig punt diafragma que suporta l'estructura del cos de migdia. Sobre aquesta base, entre els segles XVII i XVIII es va construir la sala i habitacions del primer pis, tal i com mostren les llandes de les portes: 1682, 1742, 1770, 1798. La sala destaca pel tipus d'obra amb la que està construïda, de grans carreus ben alineats i ben disposats. En ella es conserva una fornícula amb una imatge barroca de la Mare de Déu del Roser. Posteriorment, entre els segles XIX i XX es van afegir dos cosos més al costat de ponent i un seguit de coberts que tanquen la casa per davant i per darrera.

Observacions:

Els propietaris conserven un fons documental relacionat amb la casa. També conserven una col·lecció d'eines i maquinària agrícola antiga amb la que han fet una exposició privada.

Història

Aquesta casa és una construcció de diferents èpoques. La informació més antiga és de l'any 1073, en un document de Sant Grau en el que es fa referència a ballarà com a límit, i conservat a l'Arxiu Diocesà d'Urgell. La primera referència directa és de l'any 1089, el testament de Guillem Arnau, propietari de Ballarà (Arxiu Diocesà d'Urgell). L'any 1093, Berenguer Isarn fa donació al monestir de Ripoll de la meitat de la fortalesa de Ballarà (fortitudine de bellarano), tal i com consta a un pergamí que es conserva a l'Arxiu Diocesà de Solsona. Això mostra que aquesta casa seria en els seus inicis una casa fortificada que al segle XI estava sota la senyoria del monestir de Ripoll (BACH, 2002). Malgrat que l'estructura general és moderna, la casa es va construir aprofitant una antiga construcció que conserva alguns elements. Es conserven alguns documents en pergamí des del segle XIV (1330, 1355, 1430, 1488). La casa s'amplià entre 1669 i 1798. A finals del segle XVIII o inicis del XIX, s'amplià afegint l'anexe de migdia. Al fogatge de 1553 Macia Bellera era consol del lloch de Sorba i Codonyet, fent ell el fogatge. La casa s'esmenta a la consuetud de 1757 feta pel rector de Sorba, mossen Miquel Miralles, com una de les cases de la parròquia de Sorba que havien de pagar a l'església anualment els delmes i les primícies que li corresponien. Històricament ha estat una de les cases més importants de la zona de Sorba.

Bibliografia

BACH, A. (2002). Montmajor i el seu comú. Ajuntament de Montmajor. Documentació de la casa.

